

Masarykova univerzita
Filosofická fakulta
Sdružená uměnovědná studia

Kamila Zejdová
Semestrální práce
Subkultury

2015

Definice pojmu subkultura

1. Subkultura je soubor specifických norem, hodnot, vzorců chování a životního stylu charakterizující určitou skupinu v rámci širšího společenství (případně takzvané hlavní kultury). 2. Subkultura je specifická skupina lidí, která je tvůrcem a nositelem zvláštních, odlišných norem, hodnot, vzorců chování a zvyků. Liší se zpravidla svým image (symboly, vzhled, odívání) a viditelně odlišným životním stylem, i když se podílejí i na kultuře převažující a na fungování širšího společenství lidí, do něhož patří. Jde zpravidla o neformalizované sdružení lidí, kteří se vzájemně vyhledávají a podporují. 3. Subkultura je množina nezávislých myšlenkových proudů a hnutí, které si navzájem nevylučují.¹

---

¹ MAKAŘÍKOVÁ Hana a Miroslav PETROUSEK a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3. s. 1248.

Esej

Život ve městě je jedna velká podívaná. Procházet se ulicemi a pozorovat životy druhých. Všechny ty uniformy. V každé společnosti se časem vyskytnou skupiny jedinců, kteří mezi ostatní zcela nezapadají. Menší kultury se nazývají subkultury a není jich málo. Hip-hop, hipsterství, hackeri, skejťáci, rastafariáni, straight edge, emo, neonacisti, techno, skinheadi, squateři, graffiti writeři, motorkáři, milovníci aut, nehippies – to zdaleka nejsou všechny a stále vznikají další.

Pro tuto esej jsem si vybrala jednu konkrétní – hipstery. Hlavní důvod je ten, že tato subkultura je pro mě jedna z nejbližších a také se domnívám, že se v poslední době stala velice populární.

Pojem „hipster“ vznikl na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století. Tento výraz používali tehdejší novináři jako označení pro fanoušky jazzu, kteří napodobovali své oblíbené černošské interprety.²

„Mnoho bílých hudebníků ‚jamovalo‘ s černými umělci, zatímco jiní si jazzovou hudbu vypůjčovali (někdo by řekl kradli), překládali ji a přenášeli do nových kontextů.“³ Díky tomuto napodobování jazzové hudby došlo ke zpopularizování jazzu, které postupně vedlo k cenzurování žánru. Vyvrcholením tohoto procesu se stal bělošský swing.⁴ Tento produkt oslovující širokou veřejnost byl ale zcela zbaven původních černošských expresí. Důvodem mohl být kulturní rozdíl – běloši nikdy nezažili otroctví a proto z jejich tvorby nemůže vyzařovat stejná energie a radost ze svobody jako u afroamerických muzikantů.

„Spisovatel Norman Mailer ve své eseji Bílý černoš z roku 1957 připisuje zbožštění divoké černošské spontánnosti jako reakci na prázdnotu světa, který může každým okamžikem skončit v atomovém holocaustu.“⁵ Tato myšlenka se mi zdá pořád aktuální, kvůli rostoucímu pocitu strachu, způsobeného zvyšujícím se napětím mezi světovými mocnostmi, který se podobá období studené války, kdy výraz ‚hipster‘ vznikl. Může se tedy zdát, že svět pociťuje hrozbu ‚2. studené války‘ mezi USA a Ruskem.

Dnes se hipsteri v důsledku globalizace neinspirují pouze afroamerickou kulturou, ale berou si své vzory z čehokoliv, takže se dá říct, že nazývat nyní členy této subkultury pojmem ‚hipster‘ je v podstatě nepřesné.

Díky dostupnosti velkého množství informací na internetu se hipsteri mohou upnout k čemu je napadne a vytvořit si něco jako vlastní vesmír uprostřed této společnosti. Informovanost je jedním z hlavních faktorů hipsterství. Pátrají. Snaží se mít co nejširší záběr. Informace, které sbírají na internetu, používají k vytvoření svého sociálního statusu. Sociální status je významným ukazatelem, který jim říká, jak moc stojí nad konzumní společností.⁶

K hipsterství se uchylují osoby, které určitým způsobem nezapadají anebo nechtějí zapadat mezi ostatní. Vzhled je dalším příznačným faktorem. Jak si přestavit typického hipstera? Má plnovous, úzké džíny, vytaháný svetr ze secondhandu, jede na starém kole a na krku mu visí analogový fotoaparát. A jak žije? Krom brouzdání skrze sociální sítě, tvorby vlastního umění, jednoduše bohémský život vysokoškoláka.

² VLADIMÍR 518 a Karel VESELÝ. *Kmeny: Současné městské subkultury*. Praha: Bigg Boss, 2011. ISBN 987-80-903973-2-3. s 496.

³ HEBDIDGE, Dick. *Subkultura a styl*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2012. ISBN 978-80-7207-835-6. s 81.

⁴ HEBDIDGE, Dick. *Subkultura a styl*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2012. ISBN 978-80-7207-835-6. s 81.

⁵ VLADIMÍR 518 a Karel VESELÝ. *Kmeny: Současné městské subkultury*. Praha: Bigg Boss, 2011. ISBN 987-80-903973-2-3. s 496.

⁶ VLADIMÍR 518 a Karel VESELÝ. *Kmeny: Současné městské subkultury*. Praha: Bigg Boss, 2011. ISBN 987-80-903973-2-3. s 496.

Ale i tato subkultura má své stinné stránky. Nynější myšlenka hipsterství sklouzává k utopii - každý hipster by měl poslouchat to, co nikdo jiný neposlouchá, nosit, co ostatní nenosí, koukat by měl na to, co ještě nikdo z jeho známých neviděl, tvořit to, co jiný nevytvořil. Hipsterství mohou také provázet sklony k eskapismu, čímž se tato subkultura může zdát podobná beatnictví. Důvodem může být nespokojenost s režimem nebo i se současnou situací ve světě. Proto mladí lidé vyhledávají únik ze střízlivého vnímání. S tím souvisí experimenty s drogami, nejběžnější je alkohol a marihuana, ale výjimkou nejsou ani silnější látky typu LSD, MDMA a další. Tyto látky, ačkoli je to diskutabilní, pravděpodobně určitým způsobem rozšiřují vnímání, čímž je způsobena touha po dalších informacích, jelikož toho o světě chtějí vědět víc a víc.

A nakonec slova hipstera: „Vím, že nejsem normální, oblékám se jinak, poslouchám nevšední hudbu, jsem rád, že nejsem součástí masy, nechci být jedna z ovcí.“

O tomto tématu ale bohužel nemohu dál komplexně psát, jelikož vidím pouze z vlastní perspektivy a z pohledů autorů použité literatury.

Bibliografie:

MAKAŘÍKOVÁ Hana a Miroslav PETROUSEK a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3.

VLADIMÍR 518 a Karel VESELÝ. *Kmeny: Současné městské subkultury*. Praha: Bigg Boss, 2011. ISBN 987-80-903973-2-3.

HEBDIGE, Dick. *Subkultura a styl*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2012. ISBN 978-80-7207-835-6.